

حیطه

زبان، برقراری ارتباط و

سوادآموزی

ساختار حیطه زبان، برقراری ارتباط و سواد آموزی پایه آمادگی مقدماتی

حیطه	خرده حیطه	مؤلفه	اهداف کلی
زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی	زبان، برقراری ارتباط	واژگان	– نوآموزان از واژگان درکی استفاده می‌کنند. – نوآموزان از واژگان بیانی استفاده می‌کنند.
	سواد آموزی	زمینه سازی برای خواندن	– توسعه و تقویت مهارت‌های خواندن و پیش نیازهای آن
		زمینه سازی برای نوشتن	– توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

ساختار حیطه زبان، برقراری ارتباط و سواد آموزی پایه آمادگی تکمیلی

حیطه	خرده حیطه	مؤلفه	اهداف کلی
زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی	زبان، برقراری ارتباط	واژگان	– نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می‌کنند.
	سواد آموزی	زمینه سازی برای خواندن	– پرورش حافظه بینایی – پرورش حافظه شنوایی
		زمینه سازی برای نوشتن	– توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

زبان مجموعه‌ای از رمزها و نشانه‌های معنی‌دار برای ایجاد ارتباط است. البته این تعریف بسیار کلی است و شامل موارد مختلفی از نشانه‌ها و رمزها می‌شود که به انواع گوناگون از زبان‌ها دلالت دارد. در اینجا منظور ما از زبان همان زبان شناخته شده برای گفتگو و محاوره است؛ که در زبان‌شناسی به زبان کلامی معروف است. در این زبان کلمات مجموعه رمزها و علائم ارتباطی را تشکیل می‌دهند. چند کلمه، یک جمله و چند جمله «کلام» را که همان پیام در فرایند ارتباط است را می‌سازد. در زبان آموزی باید به دنبال شناخت دو عنصر اساسی یعنی لفظ یا کلمه از یک طرف و معنای لفظ از طرف دیگر باشیم. این دو اساس زبان هستند و با یکدیگر لازم و ملزوم می‌باشند و هدف کلی زبان‌آموزی شناخت و یادگیری دقیق الفاظ و معانی در ارتباط با یکدیگر است.

فرایند زبان‌آموزی را می‌توان در سه مرحله و با ظهور سه نوع توانایی در کودک مشاهده و تحقیق کرد:

- ۱- توانایی ادراک و فهمیدن سخن دیگران یعنی کودک بتواند کلمات یا رمزهای زبانی را شناسایی کند (کُد فهمی یا رمزگشایی).
- ۲- مرحله توانایی بیان افکار، مقاصد و نیازهای خود با ساختن جمله: در این مرحله کودک علاوه بر شناسایی رمزهای زبانی (الفاظ) آن‌ها را نیز به کار می‌برد. (کدسازی)

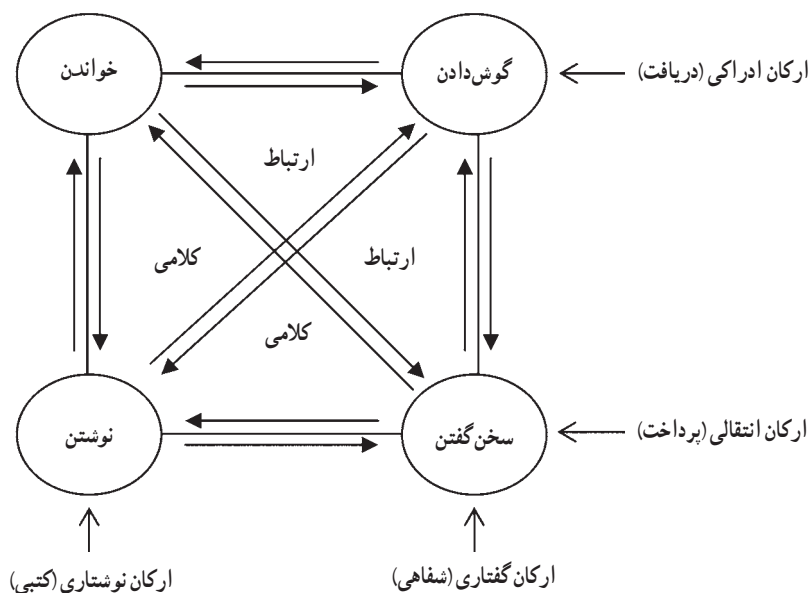
۳- توانایی ذخیره‌سازی و نگاه‌داری مجموعه‌ی الفاظ «رمزها» به همراه معانی و قواعد حاکم بر آن‌ها. وقتی کودک به این توانایی برسد، او زبان را یاد گرفته است.

بنابراین ارکان زبان آموزی و مهارت‌های زبان کلامی عبارتند از:

الف) گوش دادن ب) سخن گفتن ج) خواندن د) نوشتن

دو رکن گوش دادن و سخن گفتن را گاهی نیز ارکان گفتاری یا شنیداری زبان می‌نامند. به همین ترتیب دو رکن خواندن و نوشتن را گاه ارکان نوشتن یا تصویری زبان می‌گویند.

از طرف دیگر می‌توان گفت که مهارت گوش دادن و خواندن برای درک و دریافت پیام‌ها و مفاهیم ارسالی به دیگران است (ارکان ادراکی دریافتی). در حالی که دو رکن سخن گفتن و نوشتن برای بیان افکار، نظرات و توصیف احساسات و نیازهای خود فرد به کار می‌رود. (ارکان انتقالی - پرداختی). ارکان گفتاری و نوشتاری زبان نیز تأثیر مستقیم در یکدیگر دارند.

بیشتر کلمات و لغاتی که کودک در ابتدا و در هنگام زبان باز کردن می‌آموزد از نوع کلماتی است که مصداق خارجی دارند و عینی، محسوس و قابل رؤیت است پس از این مرحله و در حدود سه سالگی کودک می‌تواند برخی کلمات غیر محسوس یا مجرد را یاد بگیرد و کلماتی مانند کجا - چرا - چه - چه وقت و مانند آن‌ها را از زبان او می‌شنویم. به تدریج دامنه یادگیری این نوع کلمات هم توسعه می‌یابد. به طور کلی ادراک و یادگیری مفاهیم و مبانی کلمات مجرد خیلی دیرتر از کلمات محسوس و عینی صورت می‌گیرد و میزان تجربه و فعالیت کودک در این جریان مؤثر است.

توجه به توالی دو زبان اثر فراوانی در درک مفهوم زمان‌های مختلف روی ذهن کودک می‌گذارد و مقدمه‌ی مهمی برای ادراک زبان‌های دیگر است.

۱- در حدود ۲/۵ سالگی کودک کلمات زیادتری برای بیان زمان حال یاد می‌گیرد. در این سن بعضی از کودکان چند کلمه هم برای زمان آینده یاد می‌گیرند. مانند کلمه‌های فردا - وقتی - روزی - یک وقت و مانند آن‌ها.

۲- در این سن و تا حدود سه سالگی زمان گذشته به طور کلی در دو کلمه‌ی دیشب و دیروز خلاصه می‌شود. در سه تا سه و نیم سالگی کودک برای زمان‌های گذشته در آینده نیز کلمه‌ها و عباراتی یاد می‌گیرد و کم کم مفاهیم این زمان‌ها را به ذهن می‌سپارد. در این سن کلمه‌های «وقت» نیز وارد گفتار کودک می‌شود. و کودک عباراتی مانند (وقت خواب)، «وقت نهار» و مانند آن‌ها را به کار می‌برد.

۳- در حدود چهار سالگی کودک زمان اتفاق واقعه یا جریان را درک می‌کند و در این سن است که کودک زمان را به وقایع و حوادث مربوط می‌سازد. اما با تمام این‌ها کودک تا هفت سالگی هنوز به طور کامل در زمان حال زندگی می‌کند و از لحاظ مکانی هم کودکان تا این سن مربوط به مکانی هستند که آن‌ها را در میان گرفته است.

رشد عواطف، گرایش‌ها و ایده‌آل‌های کودکان مستقیماً از خانواده و جامعه و فرهنگ اجتماعی که کودک در آن زندگی می‌کند متأثر می‌شود.

مطالعاتی که در روان‌شناسی روی هیجان‌ها و عواطف به عمل آمده است؛ معلوم داشته که عکس‌العمل‌های هیجانی به تدریج در دوره‌های مختلف کودکی تکامل می‌یابد. هر چه کودکان بزرگتر می‌شوند عکس‌العمل‌های شدید ابتدایی آن‌ها جای خود را به برخوردهای آرام و رمزی (زبانی) می‌دهد.

در ابتدا هیجان خشم با گریه و داد و بیداد شروع می‌شود. سپس به انجام اعمال پر خاشنگرانه، حمله و رفتارهای بدنی منجر می‌شود. به تدریج این اعمال کاهش می‌یابد و کودک متوسل به رفتارهای کلامی و زبانی می‌شود و از عباراتی مانند «می‌زنمت»، «من قهرم» و امثال آن‌ها استفاده می‌کند کم کم کودک خشم خود را با عباراتی مانند «من نمی‌خواهم»، «نه»، «تو بدی» و امثال آن‌ها بیان می‌کند. تا این که یاد می‌گیرد خشم خود را در الگوهای قابل قبول اجتماع و با استفاده از زبان ابراز دارد. به طور کلی خصوصیات عاطفی و گرایشی در انسان اکتسابی است و کودک در تمام مراحل رشد و تکامل عاطفی خود، از زبان و کلمات به تناسب احتیاج و استعدادش استفاده می‌کند.

توسعه و رشد روابط اجتماعی کودک، از مطالعه و تحقیق در زبان و اصطلاحاتی که او در ادوار مختلف رشد کلامی به کار می‌برد معلوم و مشخص می‌شود کودک حداقل در حدود سه سالگی و در حالتی از «خود محوری» قوی کم کم می‌تواند «خود» خویش را به «دیگری» ملحق کند و «ما» را به کار برد.

کودک در چهار سالگی «من» خود را بیشتر توسعه می‌دهد و این توسعه بیشتر در زمینه‌ی به خود بالیدن و لاف زدن درباره‌ی خویش می‌باشد. در این سن احساس کودک نسبت به خانه و خانواده‌اش خیلی قوی است. در نظر او و مسایل و آنچه که متعلق به او و خانواده‌اش می‌باشد از همه کس بهتر و بزرگ‌تر و برتر است.

در سن پنج سالگی کودک هنوز شخصیت مستقلی ندارد؛ ولی تا حدودی سعی به پذیرش دیگران دارد.

سن شش سالگی سن دشواری برای کودک است. در این سن کودک در حالی که به دیگران نیز توجه دارد، هنوز «خود محور» است اما کم کم قابلیت اجتماعی شدن در کودک متجلی می شود و خود را به طور مطلق، شاخص و برتر نمی پندارد. در سن هفت سالگی آگاهی کودک نسبت به خود و اطرافیانش بیشتر می شود. او در این سن تا حدود زیادی عقب نشینی می کند و خود را در همه جا و همه چیز برتر نمی پندارد. دنیای کودک در این سن به سرعت گسترش و توسعه می یابد. او سعی می کند که جا و مقام خود را در این دنیای وسیع جستجو کند و بیابد. کودک از ده سالگی به بعد و از سنین پیش از بلوغ به تدریج اهمیت و علاقه زیادی به ارتباط و دلبستگی با دیگران نشان می دهد. علاوه بر ارتباط و همکاری و بازی کردن با همسالان تمایل دارد با بزرگسالان نیز ارتباط داشته باشد و کودک به تدریج قابل اعتمادتر می شود. و از لحاظ شخصیتی نیز تمایل زیادی به استقلال و گریز از سلطه‌ی والدین نشان می دهد.

آمادگی

مقدماتی

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی استفاده می کنند.

چکیده :

در این درس به تقویت و پرورش درک واژگان از مبحث زبان، برقراری ارتباط پرداخته می شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی ها و فعالیت های عملی در گروه های یادگیری شرکت می کنند. آن ها در این موضوع درسی به شناخت برخی صداها، شناسایی جهت صداها، تقلید برخی ریتم ها، عکس العمل مناسب در مقابل شنیدن نام خود، اجرای دستورات یک، دو و سه کلمه ای، اجرای دستورات دو قسمتی، اجرای دستورهای ساده مربوط به قیدها و انجام فعالیت های مورد نظر معلم با شنیدن برخی کلمات و صداها می پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

۱- نوآموزان نسبت به انواع دستور واکنش مناسب نشان می دهند.

۲- نوآموزان به تقویت و پرورش درک واژگان می پردازند.

دانش پیش نیاز :

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلم با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم توان ذهنی در دوره آمادگی باید به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت های زبانی که شامل درک و انجام دستورهای ساده - پاسخ به پرسش ها به صورت (بلی یا خیر) و اهداف واژگان درکی و بیانی از مؤلفه واژگان آمادگی مقدماتی.

- آگاهی از اهداف مهارت های شناختی شماره ۳، ۴، ۵ و ۶ واژگان درکی آمادگی مقدماتی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- آشنایی نسبی با مفاهیم اطلاعات عمومی در پایه آمادگی مقدماتی.

وسایل آموزشی مورد نیاز :

- برخی اشیا مانند توپ، مداد و اشیا در دسترس
- تصاویر حیوانات
- تصاویر وسایل نقلیه
- تصاویر فعالیت های مختلف (خوردن، خوابیدن و...)
- تصاویر حالت های مختلف (خنده، گریه و...)

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی استفاده می کنند.

مراحل آموزش :

شیوه آموزش اهداف رفتاری مهارت های زبان درکی (واژگان درکی) تا هدف ۶ کاملاً واضح و روشن است. اما در مورد هدف ۷، ۸ و ۱۰ آموزش بدین صورت انجام می گیرد.

هدف ۷ و ۸ : ریتم آهسته و تند

برای آموزش ریتم آهسته با یک شی به فواصل زمانی ۳ ثانیه به روی میز بنوازد سپس از نوآموز بخواهید آن را تقلید کند در مورد آموزش ریتم تند این فاصله زمانی را به کمتر از یک ثانیه کاهش دهید.

هدف ۱۰ : درک و انجام دستورهای ساده یک کلمه ای

از نوآموز بخواهید که به شما نگاه کند و منتظر شنیدن دستور شما باشد. بعد دستوری را به نوآموز ارایه بدهید، نوآموز با دقت گوش کرده و پس از اتمام آن، دستور مورد نظر را انجام می دهد، مثال : بشین - پاشو - بیا - برو. در صورتی که نوآموز قادر به انجام دستورها نبود او را راهنمایی کنید تا آن دستور را انجام دهد. این تمرین را باید چند بار تکرار کنید تا نوآموز آنچه را که می شنود درک کند.

هدف ۱۱ : درک و انجام دستورهای ساده دو - سه کلمه ای

قبل از انجام تمرین ها، نوآموز باید تمام نام هایی را که در دستورهای او ارایه شده بشناسد. مثال : مدادو بده - دستتو ببر بالا - چشماتو ببند - چراغ خاموش کن و

هدف ۱۴ : درک و انجام دستورهای ساده ی مربوط به قیدها

وسایل یا تصاویر را در مقابل دید نوآموز قرار دهید. ضمن نگاه کردن به نوآموز و بدون کوچک ترین اشاره ای به هیچ کدام از اشیاء یا تصاویر، دستور مورد نظر را ارایه کنید. نوآموز هنگام دریافت دستور باید کاملاً به شما نگاه کند و منتظر تمام شدن دستور شما شود، سپس دستور مورد نظر را انجام دهد. چنانچه نوآموز هیچ عملی انجام نداد یا عمل انجام شده مطابق با دستور ارایه شده نبود، ضمن تکرار دستور مورد نظر نوآموز را راهنمایی کنید تا عمل دلخواه را انجام دهد.

مثال : دستور ← دستتو بذار روی سرت - توپُ بذار زیر میز.

فعالیت های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

نوآموزان را تشویق کنید تا با اجرای بازی های مختلف به تثبیت یادگیری پردازند (مثال : دستورهای معلم را بصورت پانتومیم اجرا کنند).

ارزشیابی :

نوآموزان دستورالعمل های معلم را اجرا می کنند.

هدف کلی : نوآموزان از واژگان بیانی استفاده می کنند.

چکیده :

در این درس به تقویت و پرورش بیان واژگان از مبحث زبان، برقراری ارتباط پرداخته می شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی ها و فعالیت های عملی در گروه های یادگیری شرکت می کنند. آن ها در این موضوع درسی به تقلید برخی صداها، بیان نام خود، استفاده از ضمائر شخصی من و ضمیر ملکی مال من، پاسخ به پرسش ها، توصیف و تعریف تصاویر و تکمیل اشعار کودکانه می پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

۱- نوآموزان به پرسش ها پاسخ مناسب می دهند.

۲- نوآموزان به پرورش و تقویت زبان بیانی و استفاده از واژگان می پردازند.

۳- نوآموزان از واژگان در مواقع لازم به طور صحیح استفاده می کنند.

دانش پیش نیاز :

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم توان ذهنی در دوره آمادگی باید به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت های زبانی که شامل درک و انجام دستورهای ساده - پاسخ به پرسش ها به صورت (بلی یا خیر) و اهداف واژگان درکی و بیانی از مؤلفه واژگان آمادگی مقدماتی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- آشنایی نسبی با مفاهیم اطلاعات عمومی پایه آمادگی مقدماتی
- درک واژگان

وسایل آموزشی مورد نیاز :

- نوار صدای حیوانات و صدای ماشین و قطار
- تصاویر حالت های مختلف صورت (گریه، خنده، اخم)
- تصاویر فعالیت های مختلف (خوردن و خوابیدن)
- دو تصویر زنجیره ای
- اشعار کودکانه

هدف کلی : نوآموزان از واژگان بیانی استفاده می کنند.

مراحل آموزش :

شیوه آموزش اهداف رفتاری مهارت‌های زبان بیانی (واژگان بیانی) تا هدف ۶ و همچنین هدف‌های ۱۴ و ۱۵ کاملاً واضح و روشن است.

هدف ۲ و ۸ :

(نوآموز باید بتواند پس از انجام دستور موردنظر، به پرسش‌هایی که از وی در مورد کار انجام شده پرسیده می‌شود، پاسخ دهد).

ابتدا از سطح درک دستورها یعنی فرامین ساده‌ی شفاهی – کلامی آغاز کنید و به تدریج دستوره‌های دیگر را به کار بگیرید. پس از ارایه دستور و انجام آن، بلافاصله سؤالی را در زمینه‌ی کاری که انجام داده پرسید.

مثال ۱ : هدف ۷

(معلم) دستور : بشین،
پرسش : چکار کردی؟،
(نوآموز) پاسخ : نشستم

مثال ۲ : هدف ۸

دستور : توپُ بده،
پرسش ۱ : چی رو دادی؟
پاسخ : توپُ
دستور : توپُ بده،
پرسش ۲ : چکار کردی؟
پاسخ : توپُ دادم

مثال ۳ : هدف ۸

دستور : توپُ بذار روی میز
پرسش ۱ : توپُ کجا گذاشتی؟
پاسخ : روی میز
دستور : توپُ بذار روی میز
پرسش ۲ : توپُ چکار کردی؟
پاسخ : گذاشتم روی میز
دستور : توپُ بذار روی میز
پرسش ۳ : چکار کردی؟
پاسخ : توپُ گذاشتم روی میز

توصیه :

این بخش بعد از آموزش اندازه (بزرگ/کوچک – بلند/کوتاه) و مفاهیم فضایی (بالا/پایین – زیر/رو) کار شود.

هدف ۱۱ : آموزش تصاویر زنجیره‌ای

(از راست به چپ) می‌تواند :

۱ – ابتدا به صورت داستان گویی توسط معلم صورت می‌گیرد (همراه با تصویر).

۲ – هر یک از نوآموزان ابتدا با کمک و سپس بدون کمک معلم برای هر تصویر یک بیان کوتاه ارایه کنند.

هدف کلی : نوآموزان از واژگان بیانی استفاده می کنند.

هدف ۱۲ : بیان ضمیر شخصی من

۱- نام هر کدام از نوآموزان را بگویند و پرسید «کیه؟» تا نوآموز مورد نظر جواب دهد «من». برای مثال «محسن کیه؟» تا محسن در جواب پاسخ دهد «من».

۲- یک بازی ترتیب دهید به این صورت که تصاویر حیوانات (به تعداد افراد شرکت کننده در بازی) را روی میز قرار داده و از هر نوآموز بخواهید تا یک تصویر را بردارد به نحوی که سایرین نیز ببینند که هر کدام چه تصویری دارند. آنگاه با نام بردن هر تصویر پرسید «این تصویر پیش کیه؟» بدین ترتیب نوآموزی که تصویر نزد اوست باید بگوید «من».

هدف ۱۳ : بیان ضمیر ملکی مال من

یک بازی ترتیب دهید بدین صورت که از هر نوآموز وسیله‌ای را بردارید و روی میز بگذارید. سپس هر وسیله را برداشته و به نوآموزان نشان دهید و پرسید این مال کیه؟ تا نوآموزان پاسخ «مال من» را ارایه دهند. به همین ترتیب در مورد وسایل دیگر نیز عمل نمائید.

هدف ۱۲ و ۱۳ با کمک و راهنمایی معلم انجام گیرد.

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

• نوآموزان را تشویق کنید تا با اجرای بازی‌های مختلف به تثبیت یادگیری بپردازند.

مثلاً حالت‌های چهره دوستانشان را توصیف کنند و با یکی از نوآموزان فعالیتی را به صورت پانتومیم اجرا کنند و نوآموزان دیگر نوع فعالیت آن‌ها را تعریف نمایند. هم‌چنین بازی‌های پرسش و پاسخی و یا تکمیل آخر شعرهای کودکان می‌تواند فعالیت‌های مناسبی برای استفاده از واژگان باشد. هم‌چنین اجرای بازی گوش کن و بگو فعالیت مفیدی برای استفاده از واژگان خواهد بود.

ارزشیابی :

۱- نوآموزان به پرسش‌های معلم در زمینه‌های مختلف پاسخ دهند.

۲- نوآموزان داستان تصاویر زنجیره‌ای را تعریف کنند.

۳- نوآموزان حالت‌ها و فعالیت‌های مختلف را توصیف کنند.

حیطه : زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی
مؤلفه : زمینه سازی برای خواندن

خرده حیطه : سوادآموزی
دوره : آمادگی (مقدماتی)

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت های خواندن و پیش نیازهای آن

چکیده :

در این درس به زمینه سازی برای خواندن از مبحث سوادآموزی پرداخته می شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی ها و فعالیت های عملی در گروه های یادگیری شرکت می کنند. آن ها در این موضوع درسی به بازشناسی اشیا، توجه به اجزاء اشیا، تکمیل قسمت حذف شده ی پازل و کامل کردن پازل های چند قطعه ای می پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

۱- نوآموزان به بازشناسی اشیا در یک مجموعه می پردازند.

۲- نوآموزان به بازشناسی اجزاء اشیا یا تصاویر می پردازند.

دانش پیش نیاز :

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم توان ذهنی در دوره آمادگی باید به آن دست یابند.
- آشنایی با اهداف مهارت های زبانی شماره ۳، ۴ و ۵ مؤلفه زمینه سازی برای خواندن آمادگی مقدماتی.
- آشنایی با اهداف مهارت های شناختی شماره ۱، ۲، ۶، ۷ و ۸ مؤلفه زمینه سازی برای خواندن آمادگی مقدماتی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- آشنایی نسبی با مفاهیم اطلاعات عمومی آمادگی مقدماتی
- درک و بیان واژگان

وسایل آموزشی مورد نیاز :

- کتاب
- اشیا مختلف
- تصاویر اشیا
- پازل های دو یا سه قطعه ای

مراحل آموزش :

شیوه آموزش اهداف رفتاری شماره ۱ و ۵ تا ۸ توسعه و تقویت مهارت های خواندن و پیش نیازهای آن کاملاً مشخص و واضح

است.

حیطه: زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی

خرده حیطه: سوادآموزی

مؤلفه: زمینه‌سازی برای خواندن

دوره: آمادگی (مقدماتی)

هدف کلی: توسعه و تقویت مهارت‌های خواندن و پیش‌نیازهای آن

مراحل آموزش اهداف ۲، ۳ و ۴:

مرحله اول: ابتدا اشیای آشنا را به نوآموزان نشان دهید و از آن‌ها بخواهید پس از شنیدن نام شی، آن شیء را در میان اشیای دیگر پیدا کرده و نشان دهند. سپس از آن‌ها بخواهید نام شیء برداشته شده را به شما بگویند.

مرحله دوم: تصاویر اشیای آشنا را به نوآموزان نشان دهید و از آن‌ها بخواهید با شنیدن نام اشیای، تصویر آن شیء را در میان تصاویر اشیای دیگر پیدا کرده و نشان دهند و نام آن را بگویند.

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری:

۱- با اجرای برخی بازی‌ها می‌توانید دقت و تمرکز نوآموزان را تقویت نمایید مثلاً شیء یا اشیایی را به اشیای کلاس اضافه و یا حذف کنید.

۲- هم‌چنین با اجرای بازی «چی کم داره؟» قسمتی از یک اسباب بازی یا شیء را بردارید و از نوآموزان بخواهید تا با پیدا کردن جزء ناقص آن را کامل نمایند.

ارزشیابی:

۱- نوآموزان اشیای را در یک مجموعه بازشناسی کنند.

۲- نوآموزان اجزاء ناقص یک شیء را تشخیص دهند.

۳- نوآموزان شیء یا پازل ناقص را کامل کنند.

حیطه : زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی
مؤلفه : زمینه‌سازی برای نوشتن

خرده حیطه : سوادآموزی
دوره : آمادگی (مقدماتی)

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

چکیده :

در این درس به زمینه‌سازی برای نوشتن از مبحث سوادآموزی پرداخته می‌شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی‌ها و فعالیت‌های عملی در گروه‌های یادگیری شرکت می‌کنند. آن‌ها در این موضوع درسی به یادگیری نحوه استفاده صحیح از ابزار نوشتاری، ترسیم خطوط بدون هدف (خط خطی کردن) و با هدف (بین خطوط دیگر)، رنگ آمیزی، کپی خطوط و اشکال می‌پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

- ۱- نوآموزان با نحوه صحیح استفاده از ابزار نوشتاری آشنا می‌شوند.
- ۲- نوآموزان با ترسیم خطوط بین خط‌های دیگر و کپی اشکال و خطوط آشنا می‌شوند.
- ۳- نوآموزان با نحوه‌ی رنگ آمیزی خطوط و اشکال آشنا می‌شوند.

دانش پیش‌نیاز :

الف) دانش پیش‌نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم‌توان ذهنی در دوره آمادگی باید به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت‌های حرکتی ظریف

ب) دانش پیش‌نیاز برای نوآموزان :

- داشتن مهارت‌های حرکتی ظریف
- هماهنگی چشم و دست
- آشنایی با اشیاء و ابزار نوشتاری
- وسایل آموزشی مورد نیاز :
- مداد - مداد رنگی یا آبرنگ - مداد شمعی - انگشتان - سیبم، نخ کاموا و... که به‌صورت خطوط موازی، منحنی و شکسته طراحی شده است.

- اشکال هندسی، حروف و علائم و نمادهای اعداد

مراحل آموزش :

برای تقویت پیش‌نیازهای مهارت نوشتاری ضروری است که همکاران محترم به ۹ اولویت اول پیش‌نیازهای مهارت نوشتاری به شرح ذیل توجه نمایند.

دست مهم‌ترین عضو برای اجرای مهارت نوشتاری است. توجه و دقت بر مهارت‌های حرکتی و قدرتی دست که از پیش نیازهای مهم برای فعالیت‌های نوشتاری است از جمله نکات حائز اهمیت است.

۱- تن‌آگاهی : با تقویت مهارت‌هایی هم‌چون هل دادن، کشیدن، فشار دادن، چرخاندن و غلت زدن، نوآموز یاد می‌گیرد که چگونه از قسمت‌های مختلف بدن خود به‌صورت انفرادی استفاده کند. با اکتشاف حسی، نوآموز یاد می‌گیرد که اولین و مؤثرترین

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

وسیله جهت یادگیری او بدنش (تن آگاهی) است. به این ترتیب نوآموز به شیوه‌ی حرکت و نقش اندام‌های مختلف بدن خود پی می‌برد.

نوآموز پس از تشخیص و شناخت قسمت‌های بدن (دست، بازو، پا، تنه و...) به نقش اندام‌های ظریف‌تر (انگشتان) آگاهی می‌یابد و هم‌زمان می‌آموزد که بدن او دارای دو قسمت (راست - چپ) است. که این امر منجر به افزایش و رشد تن آگاهی و درک بدنی در فرد می‌شود.

۲- تعادل : هر چه مهارت‌های حرکتی ظریف در فرد پیچیده‌تر می‌شود. نقش تعادل به همان میزان اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. جهت انجام مهارت‌های حرکتی ظریف، نوآموز باید به‌طور مستقل توانایی نشستن همراه با تعادل را داشته باشد. بازوها باید آزاد باشند، تا توانایی و امکان درگیر شدن با اشیای ریز را پیدا کند. نوآموز باید قادر باشد با وضعیت درست بنشیند، پایش را به سفتی روی زمین قرار دهد. ترسی از افتادن نداشته باشد و احساس آرامش و راحتی کند. نکته‌های یاد شده در وضعیت ایستاده (به هنگام انجام فعالیت‌های حرکتی ظریف) که شامل تعادل کامل در تنه و تمام بدن است باید رعایت شود (به عنوان مثال نوآموز وقتی مقابل تابلو می‌ایستد بتواند به راحتی با تخته پاک کن خطوط و اشکال مختلف را پاک کند).

۳- ثبات در شانه : به هنگام دست دراز کردن و گرفتن شی‌ ثبات و هماهنگی در ناحیه شانه بسیار ضروری است. زیرا شانه‌ها نقش حمایتی برای ساعد، میچ و فعالیت انگشتان را فراهم می‌سازد. نگه داشتن توپ با دو دست یا با یک دست در جهات مختلف (به عنوان مثال در جهات بالا - عقب - طرفین و هم سطح شانه‌ها) در حفظ ثبات و هماهنگی مفصل شانه مهم است.

۴- کنترل ساعد : توانایی کنترل ساعد از جمله پیش‌نیازهای مهارت حرکتی ظریف است. نوآموز باید توانایی چرخش ساعد به بیرون و داخل را همراه با کنترل کافی به هنگام فعالیت‌هایی مانند چرخاندن دستگیره در کلاس (باز و بسته کردن در) یا چرخاندن کلید انجام دهد.

۵- کنترل میچ دست : یکی دیگر از پیش‌نیازهای حرکتی در کسب مهارت‌های ظریف توانایی نوآموز در کنترل حرکات میچ دست در وضعیت‌های مختلف است. توانایی کنترل میچ دست زمینه‌ی لازم جهت کنترل حرکت انگشتان دست را فراهم می‌سازد. این مهارت در فعالیت‌هایی مثل نوشتن و ترسیم که نیاز به چرخش مستقل میچ دست دارد مشاهده می‌شود.

۶- توانایی چنگ زدن به شیء : نوآموز باید قادر باشد انگشتان دست خود را دور یک شیء (به شکل استوانه مثلاً روی قوطی کنسرو یا به شکل گرد به عنوان مثال گرفتن توپ تیسس و یا گرفتن اشیا ریز مثل مداد پاک‌کن، مداد تراش و...) حفظ کند و نگه دارد. مراحل رشد چنگ زدن با گرفتن اشیای درشت شروع می‌شود و تا مرحله‌ی چنگ زدن به اشیای ریز توسعه می‌یابد.

۷- هماهنگی چشم و دست : انجام موفقیت‌آمیز مهارت‌های حرکتی ظریف منوط به داشتن هماهنگی چشم و دست است به عبارتی مهارت‌های ظریف هماهنگی چشم و دست بر یکدیگر (روند رشد یکدیگر) تأثیر متقابل خواهد داشت. تمرین‌هایی را می‌توان در این زمینه تدارک دید. به‌طور مثال : خاموش کردن شمع با اسلحه‌ی آب پاش، باز و بسته کردن پیچ و مهره، استفاده از تخته تمرین مربوط به دکمه و زیپ، بند کفش، قفل کیف و... که باز و بسته می‌شوند، نخ کردن مهره‌ها با استفاده از الگوهای متنوع از جمله

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

تمرین‌های مناسب جهت تقویت مهارت هماهنگی چشم و دست می‌باشد.

۸- مهارت / استفاده از دو دست : نوآموز باید در انجام فعالیت‌های دو دستی توان استفاده‌ی هم‌زمان از دو دست خود را داشته و این مهارت پیش‌نیاز مهم در انجام مهارت‌های حرکتی ظریف است همواره در مهارت‌های دو دستی یک دست نقش ثبات دهنده (دست مغلوب) دست دیگر که فعالیت عملی را انجام می‌دهد (دست غالب) دست عملکردی نام دارد. به عنوان مثال در عمل نوشتن، با یک دست دفتر نگه‌داشته می‌شود (دست مغلوب یا ثبات دهنده) و با دست دیگر عمل نوشتن با مداد انجام می‌گیرد (دست عملکردی). یا به هنگام باز کردن در یک قوطی یا ظرف در دار، یک دست ظرف مورد نظر را ثابت نگاه می‌دارد و دست دیگر عمل باز کردن در را انجام می‌دهد. استفاده از دو دست به هنگام ضربه زدن دو چوب روی طبل، خشک کردن دست‌ها با حوله، صابون زدن دست‌ها و مالیدن متناوب دست‌ها بهم، پاره کردن و تا کردن کاغذ با دو دست، قراردادن کاغذ داخل پاکت، ریختن آب از یک ظرف به ظرف دیگر به‌طور متناوب، انتقال شیء از یک دست به دست دیگر از جمله فعالیت‌های مناسب در تقویت مهارت دو دستی است.

به هنگام انجام فعالیت‌های دو دستی (فعالیت‌های ظریف) توجه آموزگاران را به نکات زیر جلب می‌نماییم :

- حرکت دست‌های نوآموز باید بدون هر گونه مشکل خاصی در خط وسط و به‌طور متقاطع انجام پذیرد.
- نوآموز باید تنه‌ی خود را با میز جلو به صورت موازی نگاه دارد.
- نوآموز باید به هنگام کار با دست از انگشتان شست و سبابه جهت گرفتن وسایل و اسباب بازی (به‌طور مثال لگوهای خانه سازی) استفاده نماید.
- علاقه‌مندی نوآموز باید به استفاده از دو دست به یک اندازه باشد.
- فعالیت‌هایی که با دو دست انجام می‌گیرد باید بدون هر گونه دو دلی در استفاده از دو دست انجام پذیرد.

۹- تجارب حسی : ادراک حسی حرکت و تحریک حس لامسه به ویژه از طریق دست‌ها، آگاهی‌ها و شرایط لازم جهت تجربه و تمرین در این خصوص را فراهم می‌سازد. این تجربه نوآموز را در بیان قابلیت‌های فردی اعم از شفاهی و یا عملی تواناتر خواهد ساخت. تجربه حس حرکت هر عضو نسبت به عضو دیگر، حرکت عضو در فضا و ادراک فضای حرکت در ابتدای زندگی فرد با درک دو جهت راست/چپ و آگاهی درونی آن حاصل می‌شود. سپس تجربه حس حرکت و جهات آن به فضای بیرون از بدن فرد یعنی جهات راست/چپ - بالا/پایین - جلو/عقب گسترش می‌یابد. به تدریج با رشد فرد تعیین وضعیت و تشخیص دو یا چند شیء نسبت بهم و وضعیت مکانی شیء نسبت به فرد امکان‌پذیر می‌گردد.

تمرین‌های مناسب برای تجارب حسی عبارتند از :

- الف) از نوآموز بخواهید کارت و یا پارچه‌ای را که روی میز است با کارت و یا پارچه‌ای که در دست معلم است جور کند. این تمرین نخست با چشم باز و سپس با چشم بسته انجام می‌گیرد.
- ب) بازی با آب و ماسه و یافتن اشیای ریز و درشتی که در داخل ظرف محتوای آب و یا ماسه روان، فرو رفته است. در این تمرین نوآموز باید اشیاء را با دستان خود پیدا کند.

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

پ) ۴ یا ۶ نوع وسیله را به نوآموزان نشان دهید، تا خوب به آن‌ها نگاه کند. سپس آن‌ها را داخل جعبه گذاشته و از نوآموز بخواهید بدون نگاه کردن، آن‌ها را لمس و شی مورد نظر شما را بیابد.
ت) چند مهره را داخل کیسه قرار داده و سپس نوآموز دستش را داخل کیسه کند و تعدادی مهره بردارد و بگوید چند مهره برداشته است.

ث) تشخیص دو پارچه از جنس‌های مختلف با چشم‌های بسته.

ج) وقتی یک شکل هندسی در دست نوآموز گذاشته شد، او با چشم‌های بسته آن را لمس کرده و سپس یک شکل هندسی مشابه شکل اول را با چشم‌های بسته از داخل کیسه خارج کند.

چند توصیه حرکتی :

۱- قرار دادن نوآموز در وضعیت چهار دست و پا و حفظ تعادل بر روی یک دست و یک پا (مثلاً پای راست و دست چپ) به مدت ۱۰ ثانیه

۲- گرفتن توپ (فوتبال - بسکتبال) با دو دست و حفظ آن در جهت جلو (افقی) به مدت ۱۰ ثانیه

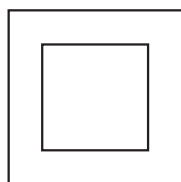
۳- گرفتن توپ (فوتبال - بسکتبال) با دو دست و حفظ آن در جهت پشت (افقی) به مدت ۱۰ ثانیه

۴- گرفتن توپ (فوتبال - بسکتبال) در جهت (بالای سر) به مدت ۱۰ ثانیه

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

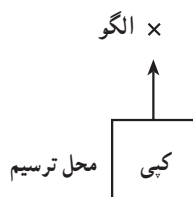
برای تثبیت یادگیری آموزگاران می‌توانند با استفاده از سینی شن و ماسه از نوآموزان بخواهند تا با انگشت خطوط یا اشکال ساده را روی آن‌ها ترسیم نمایند (اهداف شماره ۶، ۷ و ۸) و یا با استفاده از ابزار مختلف نقاشی مطابق الگو یا بدون الگو خطوط و تصاویر ساده را نقاشی و رنگ آمیزی کنند (اهداف شماره‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، و ۱۴).

چند توصیه جهت آموزش کپی کردن :

الف) الگوی ساده‌ای را در زیر کاغذ مخصوص (کاغذ نازکی که بتوان نمای عمومی تصویر را از روی کاغذ به وضوح دید) قرار دهید و از نوآموز بخواهید مطابق الگو از روی خطوط آن تصویر مورد نظر را کپی کند.

ب) نمونه یا الگو (شکل ساده) را نخست بالای دست نوآموز قرار دهید و از نوآموز بخواهید مطابق نمونه یا الگو شکل را کپی کند.

حیطه : زبان، برقراری ارتباط و سوادآموزی
مؤلفه : زمینه سازی برای نوشتن

خرده حیطه : سوادآموزی
دوره : آمادگی (مقدماتی)

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت های نوشتاری و پیش نیازهای آن

ج) در مرحله بعد نمونه یا الگوی ساده را در جهت راست و سپس در جهت چپ نوآموز مستقر نمایید و از نوآموز بخواهید مطابق نمونه یا الگو طرح مورد نظر را کپی کند.

توصیه :

مراحل تحول در ترسیم :

۱- خط خطی ۲- خطوط حلقوی ۳- خط عمودی ۴- خط افقی ۵- دایره ۶- خط مایل به راست ۷- علامت به علاوه

۸- خط مایل به چپ ۹- چهارگوش ۱۰- سه گوش

مراحل ترتیب استفاده از ابزار نوشتاری

۱- ماژیک ۲- مداد شمعی ۳- انگشت ۴- مداد

برای آموزش نوشتن به نوآموزان توجه به نکات زیر ضروری است :

۱- نحوه گرفتن قلم

۲- نحوه قرار دادن کاغذ

۳- نحوه نشستن روی صندلی

۴- تناسب اندازه میز و صندلی با جثه نوآموز

ارزشیابی :

۱- نوآموزان از ابزارهای نوشتاری به طور صحیح استفاده کنند.

۲- نوآموزان خطی را بین خط های دیگر رسم کنند.

۳- نوآموزان خطوط و اشکال ساده را کپی کنند.

۴- نوآموزان خطوط و اشکال ساده را رنگ آمیزی کنند.

آمادگی

تکمیلی

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می کنند.

چکیده :

در این درس به تقویت و پرورش درک و بیان واژگان از مبحث زبان، برقراری ارتباط پرداخته می شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی ها و فعالیت های عملی در گروه های یادگیری شرکت می کنند. آن ها در این موضوع درسی به تعریف تصاویر زنجیره ای و کارهای روزمره، خواندن شعر، پاسخ به سوالات، استفاده از ضمائر (من، مال من)، استفاده از صفات و افعال منفی، توصیف نقاشی خود و بیان نیازهای اولیه خود می پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

- ۱- نوآموزان به پرسش ها پاسخ مناسب می دهند.
- ۲- نوآموزان به پرورش، تقویت درک و بیان و استفاده از واژگان می پردازند.
- ۳- نوآموزان از واژگان در مواقع لازم به طور صحیح استفاده می کنند.

دانش پیش نیاز

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم توان ذهنی باید در دوره آمادگی به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت های زبانی که شامل درک و انجام دستورهای ساده - پاسخ به پرسش ها به صورت (بلی یا خیر) و اهداف واژگان درکی و بیانی مربوط به مؤلفه واژگان آمادگی تکمیلی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- توانایی اجرای دستورات، توانایی پاسخ دادن به سوالات ساده، تکمیل اشعار، توصیف و تعریف تصاویر ساده، تقلید برخی صداها، استفاده از ضمائر (من، مال من) با راهنمایی معلم

وسایل آموزشی مورد نیاز :

- تصاویر داستانی
- تصاویر زنجیره ای
- اشعار و سرودهای کودکانه
- نقاشی کشیده شده توسط خود نوآموز

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می کنند.

مراحل آموزش :

اهداف ۳ و ۴ : تصاویر زنجیره‌ای

آموزش تصاویر زنجیره‌ای (از راست به چپ) می تواند :

مرحله اول : ابتدا به صورت داستان‌گویی تصاویر را برای نوآموز تعریف کنید.

مرحله دوم : سپس هر یک از نوآموزان ابتدا با کمک و سپس بدون کمک معلم برای هر تصویر یک داستان کوتاه بیان نماید.

مرحله سوم : ابتدا تصویر شماره ۱ را توضیح دهید و (برای مثال اگر ۴ تصویر باشد) و بعد شماره ۲ را توضیح دهید. سپس از نوآموز بخواهید از بین ۲ تصویری که در اختیار دارد (شماره ۳ و ۴) تصویر مناسب را انتخاب کرده و کنار تصویر شماره ۲ قرار دهد و در نهایت تصویر شماره ۴ را کنار تصویر شماره ۳ بگذارد.

مرحله چهارم : در این مرحله فقط تصویر شماره ۱ را روی میز قرار دهید و از نوآموزان بخواهید که بقیه تصاویر را به ترتیبی که بیان می کنند قرار دهند. معلمین گرامی توجه داشته باشند که تصاویر زنجیره‌ای حتماً باید از سمت راست به چپ تکمیل گردد. در ضمن روشی که در این جا انتخاب شده است، روش زنجیره‌ای وارونه می باشد.

اهداف ۹، ۱۰ و ۱۱ : پاسخ به سؤالاتی با کلمات پرسشی کی، چی، کجا.

یکی از هدف‌های درک و انجام دستور که قبلاً نیز اشاره شد این است که نوآموز بتواند پس از انجام دستور مورد نظر، به پرسش‌هایی که از وی در مورد کار انجام شده پرسیده می شود پاسخ دهد. در این جا هدف بالا جلب توجه نوآموز به انواع کلمه‌های پرسشی (کی، چی، کجا)، درک مفهوم هریک از آن‌ها و دادن پاسخ کلامی مناسب پس از شنیدن هر پرسش است. پس از ارائه دستور و انجام آن توسط نوآموز بلافاصله سؤالی در زمینه فعلیتی را که انجام داده پرسید.

دستور : موزُ بذار توی بشقاب

پرسش ۱ : چی توی بشقاب گذاشتی؟

پاسخ : موزُ

پرسش ۲ : موزُ کجا گذاشتی؟

پاسخ : توی بشقاب

پرسش ۳ : چکار کردی؟

پاسخ : موزُ گذاشتم توی بشقاب

همان‌طور که ملاحظه می کنید به تدریج نوآموز به سمت بیان جمله کامل هدایت می شود. همین‌طور می توانید شیء و یا چند تصویر روی میز قرار دهید. سپس دستوری ارائه کنید تا نوآموز آن را انجام دهد و بعد چند پرسش مطرح کنید تا وی پاسخ دهد. مثال :

دستور : اسبُ بذار روی صندلی

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می کنند.

پرسش ۱ : اسبُ کی گذاشت رویِ صندلی؟

پاسخ : من

پرسش ۲ : چی رو گذاشتی رویِ صندلی؟

پاسخ : اسبُ گذاشتم

پرسش ۳ : اسبُ کجا گذاشتی؟

پاسخ : رویِ صندلی

پرسش ۴ : چکار کردی؟

پاسخ : من اسبُ گذاشتم رویِ صندلی (به تدریج نوآموز را هدایت کنید تا جمله را کامل بگوید).

توضیح : هر بار که سؤالی را از نوآموز می پرسید، بار دیگر همان پرسش را از سایر نوآموزان پرسید تا آن ها بتوانند به

پرسش هایی که درباره ی کار فرد دیگری است، پاسخ دهند.

برای مثال در مورد دستور فوق می توان پرسید : بچه ها امین چکار کرد؟ - پاسخ : امین اسبُ گذاشت رویِ صندلی.

البته در اهداف ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱ پاسخ کوتاه نوآموز مورد ارزیابی قرار می گیرد (در مثال بالا پاسخ «من» در مقابل سؤال کی،

پاسخ «اسب» در مقابل سؤال چی و پاسخ «رویِ صندلی» در مقابل سؤال کجا ملاک ارزیابی می باشد).

هدف ۱۴ : بیان ضمیر شخصی من

۱- نام هر کدام از نوآموزان را بگویید و پرسید «کیه؟» تا نوآموز مورد نظر جواب دهد «من». برای مثال پرسید : «محسن

کیه؟» تا محسن در جواب پاسخ دهد «من».

۲- یک بازی ترتیب دهید به این صورت که تصاویر حیوانات (به تعداد افراد شرکت کننده در بازی) را روی میز قرار داده و از

هر نوآموز بخواهید تا یک تصویر را بردارد به نحوی که سایرین نیز ببینند که هر کدام چه تصویری دارند. سپس با نام بردن هر تصویر

پرسید «این تصویر پیش کیه؟» تا بدین ترتیب نوآموزی که تصویر نزد او است بگوید «من».

هدف ۱۵ : بیان ضمیر ملکی مال من

یک بازی ترتیب دهید بدین صورت که از هر نوآموز وسیله ای را بردارید و روی میز بگذارید. سپس هر وسیله را برداشته و به

نوآموزان نشان دهید و پرسید «این مال کیه؟» تا نوآموز صاحب وسیله پاسخ «مال من» را ارایه دهد. به همین ترتیب در مورد وسایل

دیگر نیز عمل نمایند.

هدف ۱۶ : عبارت های وصفی

هدف : بیان عبارت هایی که از اسم و صفت مربوط به رنگ ها تشکیل شده اند.

ابزار آموزشی : شکل های هندسی در رنگ های مختلف، مدادهای رنگی.

مراحل آموزش :

شامل دو مرحله به شرح زیر است :

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می کنند.

مرحله اول : مجموعه‌ی شکل‌های هندسی با رنگ‌های متفاوت را مقابل نوآموزان قرار دهید و از آن‌ها بخواهید تا هر بار یک شکل را به ما بدهند. برای مثال به هر کدام به نوبت بگویید : «دایره‌ی آبیو بده به من». پس از گرفتن دایره‌ی مورد نظر، بلافاصله از نوآموز بپرسید «چی رو دادی؟» چنانچه او فقط در یک کلمه پاسخ داد، مثلاً گفت «دایره رو» یا «آبی رو»، عبارت را تکمیل کرده و به صورت «دایره‌ی آبی رو» را بگویید تا نوآموز آن را تکرار کند. سپس از او بخواهید دایره‌های دیگر را که در رنگ‌های مختلف هستند یکی یکی به شما بدهند و هر بار روند یاد شده را تکرار کنید تا نوآموز سعی کند عبارت دو کلمه‌ای «اسم + صفت» را بیان کند. همین روند را برای سایر شکل‌های هندسی نیز تکرار کنید.

مرحله دوم : مجموعه‌ی شکل‌های هندسی را نزد خود نگه دارید تا نوآموز هر کدام را که خواست با ذکر شکل و رنگ آن نام ببرد، تا شما آن را به او بدهید. مثلاً بگویید «چهار گوش زرد بده».

توضیح : برای بالا بردن انگیزه، این فعالیت را هنگام کشیدن نقاشی نیز اجرا کنید. به این صورت که تمام مدادها را نزد خود نگه دارید و به هر نوآموز کاغذی برای نقاشی کردن بدهید. بنابراین در چنین موقعیتی وی مجبور است تا رنگ مداد مورد نظر خود را اسم ببرد، مثلاً بگوید «مداد قرمز بده» تا شما آن را به نوآموز بدهید.

هدف : بیان عبارت‌هایی که از اسم و صفت مربوط به اندازه ساخته شده است.

ابزار آموزش : دو عدد توپ یک شکل و یک رنگ در دو اندازه‌ی متفاوت و ...

پیش نیاز : نوآموز باید مفهوم بزرگ/کوچک را به طور صحیح در مورد اشیای مختلف به کار برد.
روش آموزش :

ابتدا هر دو توپ را به نوآموزان نشان دهید و بپرسید «آن‌ها چی هستند؟» تا آن‌ها پاسخ دهند «توپ»، سپس از هر یک بپرسید «تو کدوم توپ را می‌خوای؟» برای مثال، اگر نوآموز به توپ بزرگ اشاره کرد، بگویید «توپ بزرگ» بعد جمله‌ای به شکل «توپ بزرگ بده» را الگوسازی کنید تا نوآموز آن را بیان کند. به محض گفتن آن جمله، توپ مورد نظر را به او بدهید. سپس از او بپرسید «کدوم توپ دادم؟» تا نوآموز ترغیب به تکرار عبارت «توپ بزرگ» شود.

توضیح : در این مرحله می‌توان از تصویرها یا شکل‌هایی استفاده کرد که در دو اندازه‌ی متفاوت و در کنار یکدیگر قرار دارند. تصویرها را نشان داده و نوآموز را هدایت کنید تا در مورد هر کدام جمله‌ای مانند «این توپ بزرگ». «این توپ کوچیکه» به کار برد.

هدف ۱۷ : استفاده از افعال منفی

روش آموزش :

در این هدف بکارگیری از افعال منفی و عدم تمایل در حوزه فعالیت‌های روزمره زندگی مد نظر است. فعالیت‌هایی از نوع خوردن، خوابیدن، آشامیدن، علائق و ... لازم به ذکر است در این تمرین می‌بایست شرایط بکارگیری افعال منفی را در کلاس ایجاد نمایید.
به عنوان مثال : به همه نوآموزان کلاس آب تعارف کنید و سپس از تک‌تک نوآموزان سؤال کنید : آب می‌خوری ؟

هدف کلی : نوآموزان از واژگان درکی و بیانی استفاده می کنند.

نوآموز می بایست به صورت عبارت کوتاه جواب دهد : نه، آب نمی خورم.
در صورت عدم پاسخ گویی نوآموز، می توانید پاسخ صحیح را مطابق نمونه بالا بیان کنید و از نوآموز بخواهید آن عبارت را تکرار کند.

فعالیت های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

- ۱- با خواندن اشعار ساده ی کودکانه از نوآموزان بخواهید تا با تمرین و تکرار هر روزه آن ها را از حفظ بخوانند.
- ۲- از پوسترها و تصاویر رنگی و جذاب استفاده کنید و از نوآموزان بخواهید تا داستان تصاویر را بیان کنند.
- ۳- می توانید از بازی های کلامی جهت تثبیت یادگیری استفاده کنید. بازی ها را طوری طراحی کنید که نوآموزان مجبور به استفاده از ضمائر (من، مال من) و یا استفاده از افعال منفی و صفات شوند.
- ۴- تعریف داستان های ساده نیز در این زمینه می تواند به استفاده نوآموزان از واژگان درکی و بیانی کمک نماید.

ارزشیابی :

- ۱- نوآموزان به پرسش های معلم در زمینه های مورد نظر پاسخ دهند.
- ۲- نوآموزان داستان تصاویر زنجیره ای را تعریف کنند.
- ۳- نوآموزان کارهای روزمره خود را تعریف کنند.
- ۴- نوآموزان از افعال منفی، برخی صفات و ضمائر (من و مال من) استفاده کنند.
- ۵- نوآموزان یک پیام کوتاه را به دیگری انتقال دهند.

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

چکیده :

در این درس به پرورش حافظه بینایی از طریق تشخیص شباهت‌ها و مشاهده اختلاف از مبحث سوادآموزی پرداخته می‌شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی‌ها و فعالیت‌های عملی در گروه‌های یادگیری شرکت می‌کنند. آن‌ها در این موضوع درسی به جور کردن شکل‌ها و سایه‌ها، خطوط مختلف، حروف و بازشناسی اشکال هندسی و تصاویر، تشخیص اختلاف‌ها و شباهت‌ها، تکمیل پازل‌ها، تشخیص محل و موقعیت علایم، تکمیل اشکال نقطه‌چین و اشکال ناقص و تصویر خوانی می‌پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

- ۱- نوآموزان به تفاوتها و تشابهات اشیا پیرامون خود توجه می‌کنند.
- ۲- نوآموزان به اجزا هر کل توجه می‌کنند.
- ۳- نوآموزان اشیا و اشکال را بازشناسی می‌کنند.
- ۴- نوآموزان با تصویرخوانی آشنا می‌شوند.

دانش پیش نیاز :

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم‌توان ذهنی باید در دوره آمادگی به آن دست یابند.
- آشنایی با اهداف مهارت‌های زبانی که شامل اهداف شماره ۱، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۸ و ۲۶ پرورش حافظه بینایی مؤلفه زمینه‌سازی برای خواندن آمادگی تکمیلی.

- آگاهی از اهداف مهارت‌های شناختی شماره ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ پرورش حافظه بینایی مؤلفه زمینه‌سازی برای خواندن آمادگی تکمیلی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- توانایی بازشناسی اشیا
- تشخیص جزء از کل
- توانایی تکمیل پازل‌های دو یا سه قسمتی آشنا
- درک مفهوم تشابه و تفاوت
- وسایل آموزشی مورد نیاز :
- تصاویر اشکال و سایه‌های هر شکل
- خطوط مختلف نخ، سیمی و... (راست، شکسته، خمیده) از هر کدام ۲ خط
- اشکال حروف
- اشکال هندسی
- سه تصویر مشابه که یکی از آن‌ها از لحاظ جهت قرار گرفتن متفاوت باشد.

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

- دو تصویر مشابه که یک جزء از آن‌ها حذف شده باشد.
- اشکال شبیه به حروف
- تصاویر مشابه
- تصاویر علامت‌گذاری شده برای رنگ آمیزی
- پازل‌های چند قسمتی
- اشکال نقطه چین
- صفحه شطرنجی
- اشکال ناقص
- مراحل آموزش :

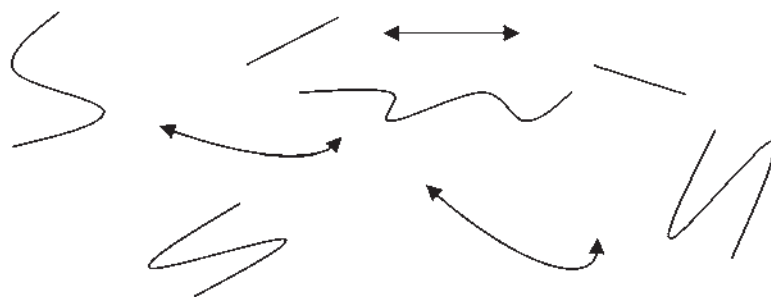
هدف ۱ : تصویر در زمینه

مرحله اول : تصاویر مختلف که شامل میوه‌ها، حیوانات، اشیاء را انتخاب کنید. و هر تصویر را در یک زمینه یا صفحه‌ای که طرح ساده‌ای دارد رسم کنید تا نوآموز با دیدن تصویر، نام تصویر را بیان کند. طرح‌های مختلف را از ساده به پیچیده تهیه کنید. این تمرین موجب تقویت دقت بینایی می‌گردد.

مرحله دوم : تصویر یک منظره را با اجزای مختلف (درخت، خورشید و ...) را نشان دهید سپس با نشان دادن جزئی از تصویر منظره (درخت) از نوآموز بخواهید آن را در تصویر منظره نشان دهد.

هدف ۴ : جور کردن خطوط مختلف

ابتدا به‌طور عینی با استفاده از تیره‌چوب خطوط راست را به نمایش بگذارید. سپس همان تیره‌چوب را روی کاغذ گذاشته و رسم کنید تا نوآموز تیره‌چوب را با رسم آن روی کاغذ تطبیق دهد. تیره‌چوب را با جهات مختلف روی کاغذ قرار دهید و رسم کنید، سپس با تکه‌ای کاموا یا هر وسیله دیگری خطوط شکسته و خمیده بسازید و تصاویر آن‌ها را روی کاغذ رسم کنید تا نوآموز بتواند در فعالیت‌های بعدی خطوط راست و خمیده و شکسته را که در جهات مختلف رسم شده باهم تطبیق داده، نشان دهد و یا با مداد بهم وصل کند.

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

هدف ۵ : جور کردن اشکال حروف

اشکال حروف ساده که با یونولیت یا کاغذ سمباده بریده شده آماده کنید ابتدا با موارد کمتر (مقایسه دو به دو) ۴ مورد شروع کنید. سپس تعداد موارد را افزایش دهید.

توجه داشته باشید که همراه با معرفی هر حرف و لمس و دیدن آن توسط نوآموز، همزمان شکل آن را روی کاغذ رسم کنید تا نوآموز شکل حروف را با تصویر آن تطبیق دهد.

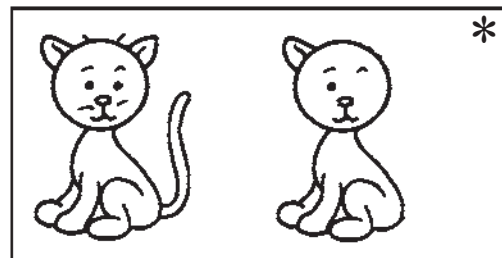
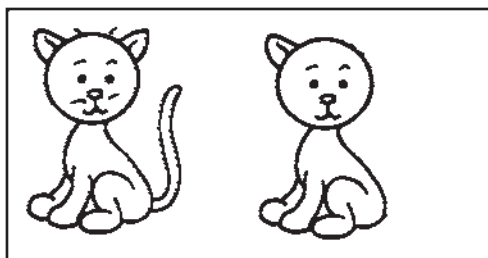
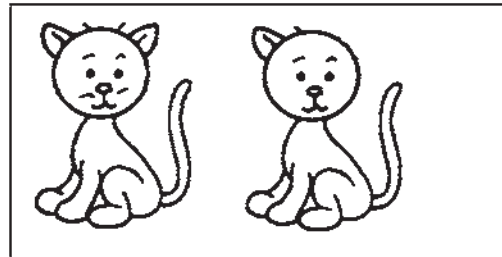
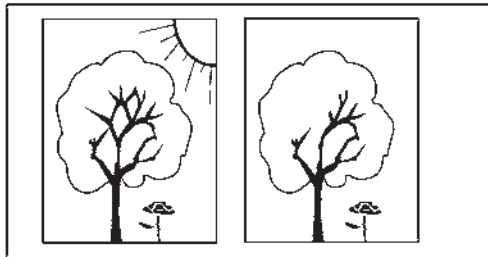
هدف ۶ : بازشناسی اشکال هندسی

یک شکل هندسی را به نوآموز نشان دهید. سپس نوآموز شکل هندسی موردنظر را از بین چند شکل هندسی دیگر تشخیص داده و نشان دهد.

هدف ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ : تشخیص شباهت و اختلاف دو تصویر

دو تصویر واضح با اجزای تقریباً شبیه به هم (البته همراه با تفاوت‌هایی) به نوآموز نشان داده و توجه او را به اجزای شبیه بهم و تفاوت‌های تصویر جلب کنید تا تکمیل کند.

هریک از تصاویر را خوب نگاه کن و تصویر سمت راست هر شکل را با توجه به تصویر سمت چپ کامل کن.

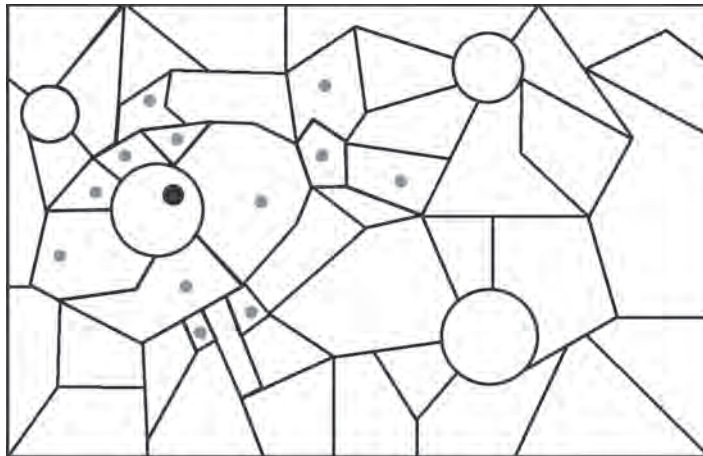

* مرحله ۴ در صورت توانایی نوآموز کار شود.

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

هدف ۱۴ : رنگ آمیزی قسمت‌های نقطه‌گذاری شده

قسمت‌های نقطه‌گذاری در یک تصویر را رنگ کرده و نام شکل به دست آمده را بیان کند.

هدف ۱۵ : بازشناسی دو شیء و یا دو تصویر از میان چند شیء و چند تصویر

ابتدا یک شیء را به نوآموز نشان داده و از او بخواهید نام واژه آن را بیان کند. سپس نوآموز باید آن شیء را از بین دو شیء دیگر تشخیص دهد. سپس دو شیء را همراه با بیان واژه آن‌ها به نوآموز نشان دهید و از او بخواهید اشیاء موردنظر را از بین اشیاء دیگر تشخیص داده و نام آن‌ها را بیان کند.

می‌توانید از تصاویر برای بازشناسی استفاده کنید.

هدف ۱۷ : تکمیل پازل در غیاب الگو

تکمیل پازل را می‌توانید از روش زنجیره سازی مستقیم یا وارونه آموزش دهید.

مثال : تکمیل شکل چهار قسمتی به روش زنجیره سازی وارونه

مرحله اول : تصویر کامل پازل ارایه می‌شود.

مرحله دوم : پس از ارایه تصویر پازل آخرین قطعه حذف می‌گردد و نوآموز با حداقل کوشش قطعه حذف شده را در جای خودش قرار می‌دهد تا شکل کامل می‌گردد.

مرحله سوم : دو قطعه پایانی تصویر حذف شود.

مرحله چهارم : سه قطعه پایانی تصویر حذف شود.

مرحله پنجم : تمام قطعه‌های پازل حذف می‌گردد و نوآموز باید پازل را از ابتدا تا انتها تکمیل کند.

هدف کلی: پرورش حافظه بینایی

هدف ۲۱: تکمیل اشکال نقطه‌چین با الگو

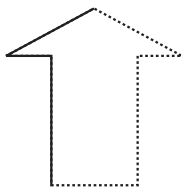
این فعالیت را نیز می‌توان با روش زنجیره‌سازی و اروونه آموزش داد. این تمرین در چند مرحله آموزش داده می‌شود.
مثال: از مرحله اول خطوط ضخیم‌تر و به تدریج تا مرحله‌ی پنجم خطوط نازک‌تر و به صورت نقطه‌چین ارائه می‌شود.

اشکال دیگر مانند:

و در نهایت اشکال پیچیده‌تر می‌شود مانند:

توصیه:

برای مطالعه بیشتر در مورد روش‌های زنجیره‌سازی و تحلیل تکلیف به صفحه ۱۱۷ این کتاب مراجعه شود.

هدف ۲۲: رسم محل علائم در صفحه شطرنجی با الگو

ابتدا کارت مدل تهیه کنید و در آن تمرینات مختلفی را انجام دهید. در مدل از چینه یا مکعب‌های رنگی استفاده کنید. در هر خانه‌ای که چینه‌ای را قرار می‌دهید با نوآموز گفتگو کنید. برای مثال: بین این مکعب را بالا در خانه سمت راست گذاشتم. تو هم یک مکعب بردار و مثل من روی کارت خودت قرار بده. پس از این تمرینات مختلف با مکعب‌های رنگی در محل و موقعیت‌های مختلف رسم علائم را جایگزین مکعب کنید. علائمی مانند نقطه، گردی کوچک یا ضربدر و یا سیاه کردن کامل خانه.

کارت معلم

کارت نوآموز

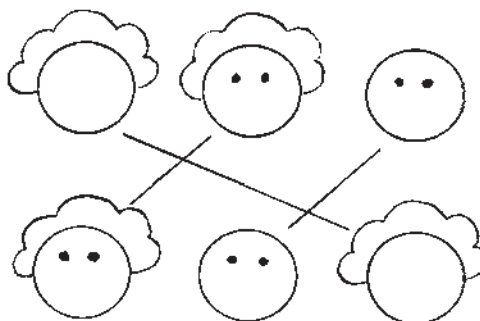

کارت مدل

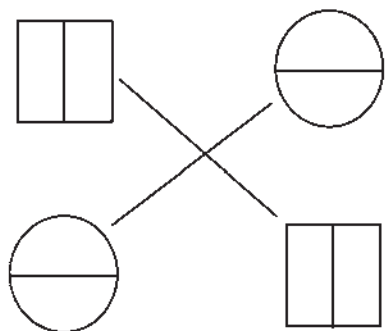
هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

هدف ۲۳ : جور کردن اشکال و موقعیت تشبیه به هم
تمرینات مختلفی را تدارک ببینید تا دقت و تمرکز نوآموز افزایش یابد.

تمرین پیچیده‌تر مانند :

تمرین ساده مانند :

هدف ۲۴ : رنگ آمیزی شکل با توجه به علائم و رنگ مورد نظر

تصویر ساده‌ای همراه با علائم و رنگ ارائه کنید و به نوآموز بگویید تا با توجه به علامت مورد نظر تصویر را رنگ کنند.

مانند :

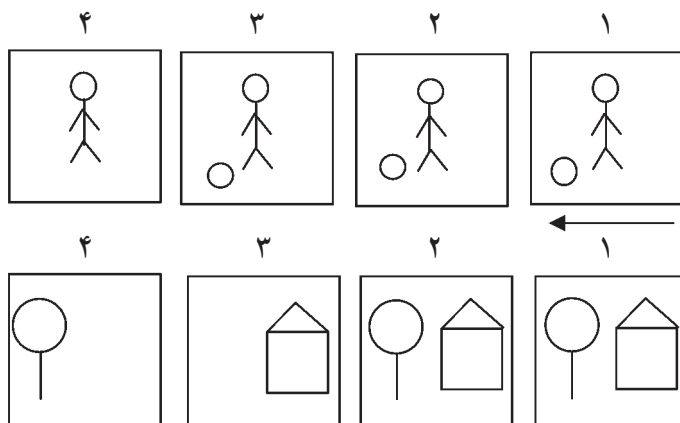

× قرمز

• سبز

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

هدف ۲۵ : تکمیل اشکال ناقص با توجه به نمونه‌های متعدد کامل شده از راست به چپ

نمونه ساده : مثال ۱

نمونه دشوارتر : مثال ۲

مراحل آموزش :

ابتدا کارت شماره ۱ را نشان دهید و بقیه خانه‌ها را بپوشانید. در مورد کارت ۱ با نوآموز گفتگو کنید.

مثال : در تصویر چه می‌بینی؟ آدم - توپ و از نوآموز بخواهید تکرار کند. سپس دو تصویر ۱ و ۲ را نشان داده و بقیه تصاویر را بپوشانید. دوباره در مورد تشابه دو تصویر با نوآموز گفتگو کنید.

مثال :

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۱)؟ نوآموز : آدم - توپ.

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۲)؟ نوآموز : آدم - توپ

سپس تصویر ۴ را بپوشانید و بپرسید :

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۳)؟ نوآموز : آدم - توپ.

در مرحله پایانی تصویر ۴ را نشان داده و از نوآموز بپرسید چه می‌بینی؟ نوآموز : آدم

در این مرحله نوآموز با بیان واژگان توپ و یا رسم آن تصویر را کامل کند.

در مثال ۲ : مراحل بالا را به همان روش اجرا کند و نواقص شکل ۳ و ۴ را تکمیل کند.

هدف ۲۶ : تصویر کل خوانی

کارت‌های تصویری مختلف از مقوله‌های میوه‌ها، اشیاء، حیوانات آشنا که نام آن‌ها از لحاظ شکل نوشتاری و گفتاری ساده باشد را انتخاب کنید.

در این مرحله تصویر سیب با کلمه نوشتاری آن را در مقابل دید نوآموزان قرار دهید، و از آن‌ها بخواهید با نگاه کردن به تصویر سیب و شکل نوشتاری آن واژه سیب را بیان کنند.

لازم به ذکر است همکاران محترم توجه نوآموزان را به‌طور غیرمستقیم به تصویر و واژه آن جلب نمایند و هیچ‌گونه اشاره‌ای به کلمه و حروف تشکیل دهنده‌ی آن نمی‌کنند. بنابراین هدف هم‌خوانی و همراهی

هدف کلی : پرورش حافظه بینایی

تصویر با واژه آن می‌باشد، در این فعالیت نوآموزان زمینه لازم را برای کل خوانی پایه اول بدست می‌آورند.
در مراحل بعدی آموزش، همکاران محترم می‌توانند از مقوله‌های اشیا و حیوانات نیز استفاده نمایند.

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

با اجرای بازی‌های مختلف توجه نوآموزان را به شباهت‌های موجود در بین اجزای اشیا پیرامون خود جلب نمایید. هم‌چنین با اجرای بازی‌های آموزشی می‌توانید توجه نوآموزان را به اختلاف‌ها و تفاوت‌های موجود بین اشیا و اجزای آن‌ها جلب نمایید. هر فعالیتی که در جهت پرورش حافظه بینایی نوآموزان باشد در این زمینه می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

ارزشیابی :

- ۱- نوآموزان اشکال، خطوط و حروف را جور کنند.
- ۲- نوآموزان اشیا و اشکال را در یک مجموعه بازشناسی کنند.
- ۳- نوآموزان اجزا ناقص یا پازل‌ها را تکمیل کنند.
- ۴- نوآموزان شباهت‌ها و اختلافات را تشخیص دهند.
- ۵- نوآموزان تصویرخوانی کنند.

هدف کلی : پرورش حافظه شنوایی

چکیده :

در این درس به پرورش حافظه شنوایی از مبحث سوادآموزی پرداخته می‌شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی‌ها و فعالیت‌های عملی در گروه‌های یادگیری شرکت می‌کنند. آن‌ها در این موضوع درسی به تشخیص منبع صداها، تشخیص صداها، مشابه و متفاوت، تکرار کلمات متوالی شنیده شده، تشخیص کلمات تکراری، تشخیص کلمات شنیده شده در اول و آخر، تشخیص صداها هم آغاز و هم پایان در کلمات می‌پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی)

- ۱- نوآموزان به تفاوت و تشابهات صداها، پیرامون خود توجه می‌کنند.
- ۲- نوآموزان کلمات متفاوت و مشابه را پس از شنیدن تشخیص می‌دهند.
- ۳- نوآموزان صداها، مشابه در آغاز و پایان هر کلمه را تشخیص می‌دهند.

دانش پیش نیاز

الف) دانش پیش نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم‌توان ذهنی باید در دوره آمادگی به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت‌های زبانی که شامل درک و انجام دستورهای ساده - پاسخ به پرسش‌ها به صورت (بلی یا خیر) و اهداف پرورش حافظه شنوایی مربوط به مؤلفه زمینه‌سازی برای خواندن آمادگی تکمیلی.

ب) دانش پیش نیاز برای نوآموزان :

- درک مفهوم شباهت و تفاوت
- تقلید صداها
- بیان منبع یک صدا
- وسایل آموزشی مورد نیاز :
 - نوار صداها، مختلف
 - تصاویر مربوط به صداها
 - تصاویر کلمات مشابه و متفاوت
 - تصاویر کلمات هم آغاز و هم پایان

هدف کلی : پرورش حافظه شنوایی

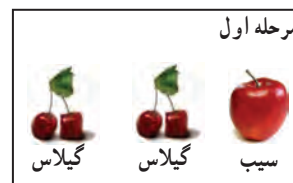
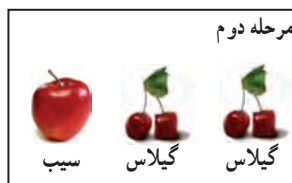
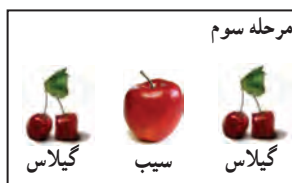
مراحل آموزش :

هدف ۵ : بیان نام دو صدای مشابه از بین صداهای شنیده شده

صدای سگ، صدای بوق و صدای سگ را به ترتیب پخش کنید، و از نوآموز بخواهید که بگوید کدام صدا را دو بار شنیده است؟ و همین طور موادی از قبیل سکه، شن، لوبیا داخل ظروف غیر شفاف و مانند هم بریزید (از هر کدام دو سری) تا نوآموز با تکان دادن آن‌ها صداهای شبیه به هم را باهم جور کند.

هدف ۱۲ : نشان دادن تصویر کلمه تکراری از بین ۳ کلمه شنیده شده

ابتدا سه تصویر که دو تصویر آن تکراری است مقابل نوآموز گذاشته و از او بخواهید تصویر کلمه تکراری را نشان داده و نام آن را بیان کند.

هدف ۱۳ : بیان کلمه تکراری از بین ۳ کلمه شنیده شده

ابتدا سه کلمه که دو کلمه آن تکراری است را برای نوآموز تکرار کنید و از او بخواهید نام کلمات تکراری را بیان کند. مانند : دفتر، مداد، دفتر

اهداف ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ : بیان کلمه‌ی اول و آخر از بین دو و سه کلمه «با تصویر و بدون تصویر»

ابتدا دو تصویر را به ترتیب به نوآموز ارائه دهید (همراه با تکرار واژه‌ی آن‌ها). سپس از نوآموز بخواهید تصویری را که ابتدا به او نشان داده شده است به‌خاطر آورده و واژه‌ی آن را بیان کند. (با تصویر و سپس بدون تصویر)
سپس ادامه فعالیت را بدون تصویر ادامه دهید یعنی دو واژه را با فاصله زمانی ۲ تا ۳ ثانیه بیان کنید و از نوآموز بخواهید واژه‌ای که ابتدا شنیده بیان کند.

همین فعالیت را در مورد بیان کلمه‌ی آخر از بین دو کلمه (با تصویر و سپس بدون تصویر) و در مراحل پایانی بیان کلمه‌ی اول از بین سه کلمه و بیان کلمه‌ی آخر از بین سه کلمه (با تصویر و سپس بدون تصویر) اجرا کنید.

اهداف ۲۶، ۲۷، ۲۸ و ۲۹ : بیان صدای آخر سه کلمه هم‌پایان و هم‌آغاز «با تصویر و بدون تصویر»

سه تصویری را که صدای آخر آن‌ها مانند هم است به نوآموز نشان دهید. سپس نوآموز همراه با شما واژه‌ی تصاویر را بیان کند و صدای آخر آن‌ها را محکم بگوید، تکرار واژه‌ها تا جایی ادامه می‌یابد که نوآموز صدای آخر آن‌ها را بیان کند.

از تصاویر متعدد دیگری با تشابه صداهای آخر استفاده کنید.

در این مرحله تأکید بر بیان واژه می‌شود (بدون تصویر). سه واژه با فاصله زمانی ۲ تا ۳ ثانیه بیان کنید و نوآموز پس از تکرار

هدف کلی : پرورش حافظه شنوایی

واژه‌ها صدای آخر آن‌ها را بیان کند.

در مورد صدای هم‌آغاز نیز به همان ترتیب بالا، فعالیت را ادامه دهید. آموزش صداهای هم‌آغاز شامل مصوت‌ها است نظیر

آ-ا-اُ-اَ

هدف ۳۰ و ۳۱ : بیان تشابه صدای آخر دو کلمه از بین سه کلمه «با تصویر و بدون تصویر»

تصاویر سه شی که صدای آخر دو شی آن مثل هم است را همراه با بیان نام آن‌ها به نوآموز نشان دهید سپس نوآموز با تکرار

نام تصاویر سه شی گفته شده از بین سه تصویر، نام دو تصویری که صدای آخر آن‌ها مثل هم است را بیان کرده و صدای آخر آن‌ها را بگوید. مانند :

نوآموز : کتاب - انار - سیب (به همان ترتیبی که شنیده بیان می‌کند).

معلم : کدامیک از کلمه‌ها صدای آخرشان مثل هم است؟

نوآموز : کتاب - سیب

معلم : کدام صدا؟ صدای آخرشان را بگو.

نوآموز : ب

اگر در ابتدای آموزش نوآموز دچار مشکل شد، واژه‌ها را تکرار کرده، و از او بخواهید تکرار کند با تأکید بر روی صدای

مورد نظر، توجه نوآموز را به خود جلب کنید. در پایان نوآموز با تشخیص تشابه صدای آخر دو کلمه از بین سه کلمه شنیده شده تشابه صدای آخر را بیان کند.

ادامه‌ی فعالیت بدون تصویر انجام می‌شود واژه‌ها را با فاصله ۲ تا ۳ ثانیه بیان کنید سپس نوآموز آن‌ها را تکرار کرده و تشابه

صدای آخر دو کلمه را بیان کند.

در پایان از تصاویر مختلف استفاده کنید و از نوآموز بخواهید تصاویری را که صدای اول و یا آخر آن‌ها مانند هم است رنگ بزند.

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

برای تثبیت یادگیری نوآموزان می‌توانید از نوار صوتی که در آن کلمات مشابه و متفاوت، کلمات تکرار شده و کلمات هم‌پایان

و هم‌آغاز ضبط شده استفاده کنید.

ارزشیابی :

۱- نوآموزان با شنیدن صداهای مختلف منبع صداها را بیان کنند.

۲- نوآموزان صداهای مشابه و متفاوت را از هم تمیز دهند.

۳- نوآموزان تشابه و تفاوت صداها را در کلمات تشخیص دهند.

۴- برای ارزشیابی از فلش کارت‌ها، نوار صداها و سایر تکالیف می‌توانید استفاده کنید.

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

چکیده :

در این درس به زمینه‌سازی برای نوشتن از مبحث سوادآموزی پرداخته می‌شود. نوآموزان در فرایند یادگیری با استفاده از بازی‌ها و فعالیت‌های عملی در گروه‌های یادگیری شرکت می‌کنند. آن‌ها در این موضوع درسی به ساختن طرح‌های ساده، تکمیل نقطه چین‌ها، تشخیص موقعیت و محل علائم، رنگ‌آمیزی تصاویر با توجه به علائم، تکمیل اشکال ناقص، رسم خطوط (عمودی، افقی، مایل) و علائم (+ ×) رسم دایره و کمان می‌پردازند.

اهداف مفهومی (جزئی) :

- ۱- نوآموزان با ساختن طرح‌های ساده و تکمیل اشکال نقطه چین و تکمیل اشکال ناقص آشنا می‌شوند.
- ۲- نوآموزان با رسم برخی خطوط، اشکال و علائم آشنا می‌شوند.
- ۳- نوآموزان با رسم و رنگ‌آمیزی علائم رایج شده آشنا می‌شوند.

دانش پیش‌نیاز

الف) دانش پیش‌نیاز برای معلم :

- آشنایی معلمان با نیازهای رشدی و اهداف آموزشی که نوآموزان کم‌توان ذهنی باید در دوره آمادگی به آن دست یابند.
- آگاهی از اهداف مهارت‌های پیش‌نیاز برای نوشتن و مهارت‌های حرکتی ظریف

ب) دانش پیش‌نیاز برای نوآموزان :

- توانایی استفاده از ابزار نوشتاری، توانایی رسم خطوط بین دو خط، توانایی کپی کردن خطوط ساده و اشکال هندسی ساده

و حروف و علائم

وسایل آموزشی مورد نیاز :

- اشکال نقطه چین شده
- تصاویر و اشکال مشابه
- صفحه شطرنجی
- ابزار نوشتاری
- حروف نقطه چین شده
- تصاویر علائم (+ ×)
- تصویر دایره
- مکعب‌های رنگی

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

مراحل آموزش :

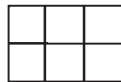
هدف ۳ : رسم محل‌علایم در صفحه شطرنجی با الگو

ابتدا کارت مدل تهیه کنید. در مدل ۱ تمرینات مختلفی را انجام دهید و در صورت اطمینان یافتن از یادگیری نوآموز مدل ۲ را ارایه کنید. در مدل ۱ از چینه یا مکعب‌های رنگی استفاده کنید. در هر خانه آن که چینه‌ای را قرار می‌دهید با نوآموز گفتگو کنید.

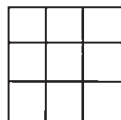
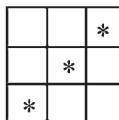
کارت معلم

کارت نوآموز

کارت مدل ۱

کارت مدل ۲

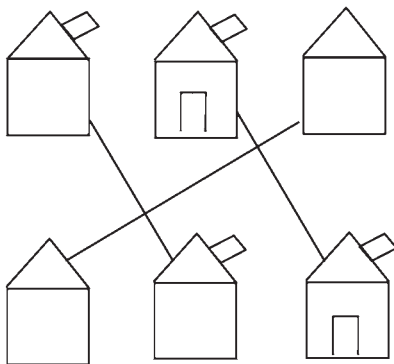
برای مثال : بین این مکعب را بالا در خانه وسط گذاشتم. تو هم یک مکعب بردار و مثل من روی کارت خودت قرار بده. پس از انجام تمرینات مختلف با مکعب‌های رنگی در محل و موقعیت‌های مختلف رسم علائم را جایگزین مکعب کنید. علائمی مانند نقطه، گردی کوچک یا ضربدر و یا سیاه کردن کامل خانه.

*** نکته :** در صورت توانایی ذهنی مناسب نوآموز کارت ۲ را ارایه کنید.

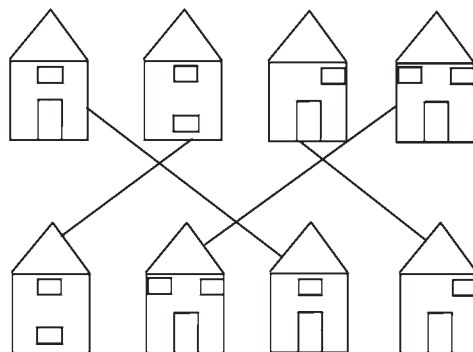
هدف ۴ : جور کردن اشکال و موقعیت تشبیه بهم

تمرینات مختلفی را تدارک ببینید تا دقت و تمرکز نوآموز افزایش یابد.

تمرین ساده مانند :

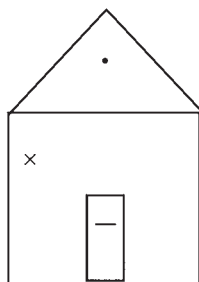
تمرین پیچیده‌تر مانند :

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

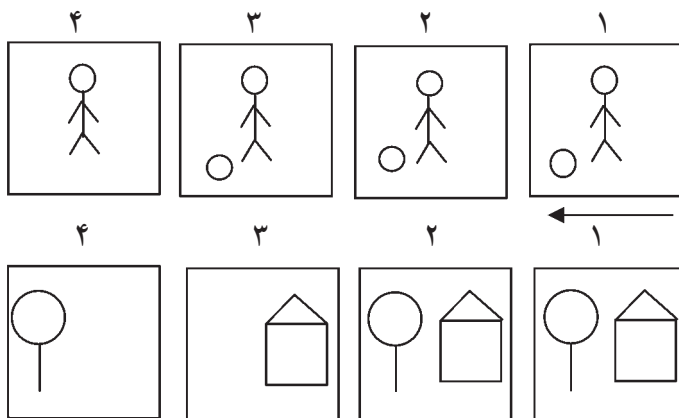
هدف ۵ : رنگ‌آمیزی شکل با توجه به علائم و رنگ مورد نظر

تصویر ساده‌ای همراه با علائم و رنگ ارائه کنید و به نوآموز بگویید تا با توجه به علامت موردنظر تصویر را رنگ کنند.
مانند :

• سبز × قرمز — آبی

هدف ۶ : تکمیل اشکال ناقص با توجه به نمونه‌های متعدد کامل شده از راست به چپ

نمونه ساده : مثال ۱

نمونه دشوارتر : مثال ۲

مراحل آموزش :

ابتدا کارت شماره ۱ را نشان دهید و بقیه خانه‌ها را بپوشانید. در مورد کارت ۱ با نوآموز گفتگو کنید.

مثال : در تصویر چه می‌بینی؟ آدم - توپ و از نوآموز بخواهید تکرار کند.

سپس دو تصویر ۱ و ۲ را نشان داده و بقیه تصاویر را بپوشانید. دوباره در مورد تشابه دو تصویر با نوآموز گفتگو کنید.

مثال :

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۱)؟ نوآموز : آدم - توپ

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۲)؟ نوآموز : آدم - توپ

هدف کلی : توسعه و تقویت مهارت‌های نوشتاری و پیش‌نیازهای آن

سپس تصویر ۴ را بپوشانید و بپرسید :

— معلم : در این تصویر چه می‌بینی (شکل ۳)؟ نوآموز : آدم — توپ

در مرحله پایانی تصویر ۴ را نشان داده و از نوآموز بپرسید چه می‌بینی؟ نوآموز : آدم

در این مرحله نوآموز با بیان واژگان توپ و یا رسم آن تصویر را کامل کند.

در مثال ۲ : مراحل بالا را به همان روش اجرا کنید و نوآموز نواقص شکل ۳ و ۴ را تکمیل کند.

فعالیت‌های پیشنهادی برای تثبیت یادگیری :

برای رسم خطوط و اشکال مختلف ابتدا از سینی شن استفاده کنید به نوآموزان کمک کنید تا خطوط و اشکال مختلف را

روی شن با انگشتان رسم کنند.

ارزشیابی :

۱- نوآموزان اشکال و خطوط مختلف را رسم کنند.

۲- نوآموزان اشکال و حروف نقطه چین شده را پررنگ و تکمیل کنند.

۳- نوآموزان اشکال ناقص را با توجه به نمونه‌ها کامل کنند.

۴- نوآموزان طرح‌های ساده در غیاب الگو بسازند.

۵- اشکال و تصاویر مشابه را به هم وصل کنند.

۶- آموزگاران می‌توانند برای ارزشیابی اهداف از تکالیف متنوع دیگر استفاده کنند.